ꝓmoueri ꝑut eſt ſacris canonib⁹ diffinitum. ¶ Qui vero contra fecerit vt in quo peccauerit puniat̄ per vnum annū a collacione clericalis tonſure dūtaxat nouerit ſe ſuſpenſum. ¶ Bonifacius octauus.

De eta. ⁊ quali. et ꝑficiendorum

Permittimus vt epi cum

nam in decre. ex racione diſpenſant cum decimi. in decre. ꝑterea. diſpenſant in ordine. ergo pari racōe in etate. vt ibi no. hoſt. Sed ad primum dic q̄ ar. a ɔtrario non procedit. vbi repitur in iure ɔtrarium licȝ alias ſit fortiſſimū. de hijs que fi. a prela. cum apoſtolica. in fi. ſꝫ cōtrarium repitur. s. de elec. cū in cunctis. § inferiora. ergo nō procedit argumentatio illa ad decre. ex racione. dico illud fuiſſe ex ſpālī mandato pape. ad decre. ꝑ. dico valde maius eſſe pati defectum in etate q̄ in ordinib⁹ vt per te vides. ⁊ ꝓbatur de mſi. c. ij. in. e. li. et de ꝓben. fi ꝓ clericis. no uū ſit igit̄ h ꝑmiſſio ꝫ. ¶ Epiſcopi. inferioribus credo verius. et facit. s. ti. ꝑx. c. ij. j. et. ij. lib. s. de elec. cum ex eo. a. ¶ Cōpleuerint. nota non ſufficit attingere ſicut in epō. s. de elec. cum in cunctis. et in abbatiſſa. s. de elec. indemnitatibus. i. lib. ⁊ in delegato. s. de offi. dele. cum vicesimum. et q̄ dixit h ꝑpā d xx. an. idem ſi voluiſſet dicere potuiſſꝫ de anteriori vel vlteriori tēpore. q̄ iſta talia ſunt illa de quib⁹ dicit lex q̄ nō omnium que a principib⁹ fiunt rō reddi pōt. ff. de legi. nō oīum. ⁊ de hoc. s. de lib. p. ſi quando. tamen ſatis eque ɔcordando ad alia iura. de. xvij. an. ɔſtituiſſet ſicut in paratore ad negocia dicim⁹. j. de ꝓcura. qui generaliter. § vl. et ſi cut de aduocato. ff. de poſtulan. l. i. et. iij. q. vij ɔtria. ſed ut ꝓdixi ſic placuit principi et ſufficit ſic ſcriptum eſſe. ff. qui et a quib⁹ ꝓſcripſit. vj. q. iij. ſcriptum eſt in lege. de fer. c. ij in prim. a. ¶ Non imminet. in illis ergo ſecus ſicut et in ꝑrochialibus eccl'ijs. s. de elec. licet canon. ⁊ hoc forte voluit dicere jo. qui no. de elec. cum dilecti. q̄ in minoribus dignitatib⁹ ſimplex eps dabat veniam etatis vel forte aliter intellexit. b. ¶ Canonicum. q̄ nō ſunt illegitimi nō corpe viciati nec bigami nec criminoſi. e. ¶ Diſpenſare. ſꝫ nunq̄d ꝓmouendo diſpenſat. de hoc vide. li. di. qui in aliquo. liiij. di. ſi ſeruus. in prima glo. lxxxj. di. ſi quis ſine. xvj. q. i. ecclesia. de ɔceſ. ꝓben. lrās. de ſcil. fraternitatis. et ꝑ moderno de fi. preſb. veniens. ⁊ de cle. ɔiuga. diuerſis et ſatis ē euidens ar. q̄ ꝓmouendō non diſpenſat q̄ punitur ꝓmouens. s. de elec. nichil eſt. ſꝫ hic determinatum eſt de pacienȝ defectum in etate. Quid de paciente defectum in ordinibus ſi eligatur ad tales pſonatus vel dignitates ſine cura nūquid neceſſaria eſt epi diſpenſatio vel an de iure ɔmuni ad illa tales eligi poſſint tenēt inno. b. et ɔpoſ. q̄ de iure ɔmuni ad illa talis eligi poſſit. ar. a ɔtrario decē. cum in cunctis § inferiora. et dicit idem eod̄ ar. ꝑ decre. s. c. ꝑterea ad. c. lx. di. ꝑ totū. ꝓhendent illa correcta ɔtraria ɔſuetudie

hijs qui vicesimū annum ɔpleuerint q̄ ad dignitates vel pſonatus quib⁹ animarum cura nō imminet valeant obtinere poſſint ſi aliud non obſtat canonicū libere diſpenſare. ¶ Bonifacius. viij.

De filijs preſbiterorum

Is q̄ defectum patitur natalium ex diſpenſatione pōt epiſcopi

vel cum ibi dicitur in archidyaconum nō debere quem aſſumi niſi ſit dyaconus. in ꝑpoſitum niſi ſit preſbr. patet illa correcta per decē. cum in cūctis. § inferiora. que de ordine nil dixit ⁊ ꝓ id quod ibi dicit ſi minimi non fuerint. ⁊c. et hoc no. inno. in predicto. § et de re iud. cum olim. ⁊ ɔpoſ. c. ti. dudum. ꝑ ad decē dudum. ij. dicunt q̄ idē iudicium eſt quo ad pluralitatem vel allegatio fuit illa. oſt. ɔtra in decre. ꝓdicta ꝑterea. ⁊ in decre. cū in cunctis. ꝓ quo fac' quod no. b. de hijs que fi. a ma. ꝑte ca. ex ore. in glo. q̄ etat. ⁊ hec opinio expreſſa e tat in decisa ipſius d cre. ex ore et ꝓbatur optime de elec. dud. j. ad id quod dicitur de capl'is. lx. di. ꝑ totum. in quib⁹ dicitur q̄ archidyacon⁹ dyaconus et ꝑpoſitus preſbr debet eſſe dico ſꝫm oſti. ibi ſubaudiendum. vel ſbdyaconus cum in epm etiā poſſit eligi de eta. et

Is qui. cum illegitime natis diſpenſant epi in minoribus ordinib⁹ et beneficio ſine cura dūmodo ſit tale in quo alias diſpenſare poſſit. in alijs diſpenſatio pape requiritur ſi diſpenſatum fuerit cum aliquo qd̄ non ob. vllo defectu poſſit ad curatū beneficium ꝓmoueri. ꝑtextu illius diſpenſacōis nō poterit duo beneficia inſimul obtinere. Emanauit ad declaracōem eorum que no. s. e. ti. c. pnl. et vlt. c. ¶ Defectum. indiſtincte intelligo ꝓut iacet de quocumqꝫ defectu ſiue ſit ſpurius ſiue adulterinus vel naturalis. licet alias quo ad ſucceſſionem diſtinguatur nec ita de facili diſpenſetur cum vno ſicut cū reliquo et ſic intelligatur. vt. s. de renūci. niſi cum ꝓdem. § pſone vero. ⁊c. eſt enī dignus venia qui alieno vicio laborat. C. de natural'. lib. l. legem. f. ¶ Diſpenſacōne. nūquid ꝓmouendo diſpenſet. vide remiſſiones quas dedi. s. c. ꝓx. g. ¶ Epi. in ɔtrarium videbatur. s. e. lrās. vbi ꝑpā cum talibus in clericatu diſpenſat. ſꝫ racio eſt q̄ petitum fuit a papa nam et eps poterat. vt no. b. e. ti. c. vlti. b. ¶ Canonicum. facit quod dixi. s. c. ꝓximo. i. ¶ Beneficium. intelligo ſimplex q̄ in pſonatu vel dignitate etiā ſine cura. vt. s. c. ꝓx. nō credo q̄ diſpenſare poſſit. ad hoc in eodem. c. et de preben. c. vlti. ⁊ de hoc de elec. dudum. ij. h. ¶ Tale. q̄ nō paternum immediate ſup quo nō pōt eps etiam cum legitio diſpenſare ſꝫm vinc. s. e. tua. gof. in ſumma huius ti. § circa aliud. b. barx. lvj. di. in ſūma. b. et pe. de ſap. in predicta decre. ex tua. ⁊ inno. e. ti. c. vl. ſꝫm jo. qui hoc no. lvj. di. in ſūma. tān. in dicta decre. ſꝫ dixit vinc. q̄ ſi tamen eſſꝫ eps h facere non auderet. gof. s. de elec. innotuit. rap. in ſūma h⁹ ti. et ho. in decre. tenent ɔtrarium. ad decē. pnl. s. e. ti. rñdent

liate ſi ei aliud canoni
cum non obſiſtat ad
ordines ꝑmoueri mi
nores ⁊ obtinere bene
ficium cui cura nō im
minet animarum. dū
modo ſit tale ſuper q̄
p ipſum epm̄ valeat
diſpenſari. Ad ordines
q̄z maiores vel benefi
cia ſup quibꝰ nequit
eps̄ diſpenſare. ſine di
ſpenſatione ſedis apo
ſtolice ꝑmoueri non
pōt. ¶ Ille vero cum
quo p ſedem diſpenſa
tur eandem. vt ꝑmiſ
ſo non obſtante defe
ctu valeat ad benefici
um etiam ſi curam ani
marum habeat ꝑmo
ueri. nequit ꝑtextu di
ſpenſacōis hmōi quā
exorbitantem a iure
oportet veluti odioſā

ꝗ de illegitimo loquitur de tali forte beneficio loqui voluit hec Ira. vel intelligas de beneficio qd̄ habeat eccl'am cu ratam annexam. h. j. de preben. ſuper eo. vel de beneficio qd̄ ex priuilegio ꝯſuetudine vel ſtatuto requirat ſacrum ordinē ꝗ cum in ordine tali diſpenſare nō poſſit ḡ nec in beneficio qd̄ illum ordinem
requirit. de ꝯſti. tranſ
lato. i. q. iij. ſi quis
obiecerit. ⁊ c. ſi quis
ꝑbendas. ⁊ eſt ſi. qd̄
dixi. ſ. de ſhept. ſi eo
tēpore. l. ¶ Maiores
hoc intelligo de ſecu
lari clerico. nam in ſ
gulari ſecus eſt ꝗ de
iure talis ꝑmouetur
ad ſacros. ſ. e. ti. c. i.
lvj. di. c. i. ⁊ c. niſi. et
hoc tenent jo. lvj. di.
in ſum. h. ſ. e. c. vlti.
gof. i ſum. huius. ti.
in ſ. circa alios. nec
p hoc intelligitur di
ſpenſatum in exacti
ar. de ſen. ex. ꝗ pia
ſoſum. de ꝯceſ. ꝑben.
dilectus. ubi de hoc
p jnno. et oſt. xx. di
nos ꝯſuetudinē. ⁊ ſ.
e. primo. in ¶ Sedis
ap. nec ſufficit diſpē
ſatio legati. vt. ſ. e. t
c. pnl. et dic vt ibi. ſ
quero quare eps̄ di
ſpēſat in criminibꝰ ab
adulterio citra et nō
in defectu. ſo. facilius
deletur irregularitas
ꝓueniens ex crimie.
purgatur enī p peni
tenciam. non ſic in d
fectu. lvj. di. deinde.
vel maior eſt irregu
laritas ꝓueniens ex
origine ꝗ ex crimie.
ꝗ prima ex natura ſecunda ex accidenti. ſ naturalia imu
tari nō poſſunt. vj. di. ſ. vl. n. ¶ Sedem. eadem racōe dico
idem de illo cum quo diſpenſatur p epm̄ vt poſſit ad mio
res ordines et ad beneficium ſine cura licite ꝑmoueri cum
eadem ſit racio. ¶ Defectu ꝑpter hoc a ſecularibꝰ nō repel
litur honoribꝰ. ff. de decur. l. ſpurij. ⁊ l. generaliter. ſ. ſpuri
os p. ¶ Odioſam. j. de regul. iur. odia. cum ſuis ꝯcord. q.
¶ Obtinere. ꝯcor. j. de prebē. non pōt. ij. ſhē.
¶ Is cum quo. ſi ille cū quo ſup defectu originis in
curato beneficio fuerat diſpenſatū eo tacito ſup plu
ralitate diſpenſacōnem obtineat non valet diſpenſatio. r.
¶ Sedem. ꝗ alias nō poterat. ſ. c. pr. et eadem racōe idez
credo in epō ꝗ ſi diſpenſauerit cum tali ꝗ poſſit ad mino
res ordines et ſimplex beneficium ꝑmoueri. ⁊ poſtmodū

reſtringi niſi vnicum
beneficium obtinere.
¶ Is cum ¶ Ite
quo fuit p ſedez
ap. diſpenſatū vt nō
obſtante defectu nata
lium quem patitur ad
omnes ordines ꝑmo
ueri valeat ⁊ obtinere
beneficium. etiam ſi cu
ram habeat animarū
diſpenſacōnem aliam
tacito ꝓ pdicto defectu
poſtmodum obtineat
a ſede prefata vt duo
aut plura beneficia ſi
milem curam habēcia
poſſit recipe. ſi ei alias
canonice ꝯferantur et
ea ſimul licite retinere.
talis diſpenſatio cum
non ſit veriſimile ſe
dē ipſam cum illo pre
dictum pacientē defe
ctum voluiſſe. ſi hoc

tacito de defectu impetretur diſpenſatio ſup pluralitate ta
lium beneficiorꝫ nō valet diſpenſatio ꝑpter eandem racōem
ꝗ nō eſt veriſimile. ⁊c. a. ¶ Defectus. iſte defectus tribus
d cauſis ordinum et beneficiorꝫ ꝑmocionem impedit. pmo
ab ordinis ꝓrogatiua. lvj. di. c. pl. et vltimo. de excel. pre
la. inter dilectos. C.
de dignit. neqꝫ famo
ſis. ſecūdo ob deteſta
tionem paterni crimi
nis quod punitur in
filio vt per id punia
tur pater. xxiij. q. iij.
ſ. ſed qui. ff. ꝗ met⁹
cauſa. l. iſte quidez. ſ.
vlt. tercio ꝑpter incō
tinenciam penam q̄
timetur in filio iuxta
illud. ſepe ſolet filius
⁊c. vj. q. i. ſ. verum. et
ideo filius eſt curie
ſi paterne nō ſit. ⁊c.
defectus aūt eſt ſ nō
culpa. lvj. di. naſci. b
¶ Omneſ. cauſe poni
tur hoc in diſpenſaci
one. et ſup hoc vide
quod no. h. et moder
ni. ſ. e. c. tranſ. e. ¶ Defe
ctu. natalium ſup q̄
diſpenſationem ha
buerat. ſ nōne ſubla
tus erat ille defectus
p primam diſpenſa
tionem pinde igitur
debet haberi ac ſi ille
gitimus non fuiſſet.
et ſic eſt ꝯtra. ff. de e
dil. edic. l. ꝗ ita. l. di
ferzum. de ſhep. cam
te. in ſi. ff. de natal.
reſt. l. queris. Ira. j. cū
nō ſit veriſimile. ⁊c.
ſoluit contra nec ob
lex. ꝗ ita. ꝗ hic de o
riginis naturali defe
ctu loquimur ibi de morbo accidentali quod facilius tollit
vt. ſ. dixi. c. px. c. ferzum loquitur quo ad ſalutem anime
et de peccatis q̄ purgantur. et ſic. c. eam de. l. queris. loquū
tur de quadam plena reſtitucōe natalium. d. ¶ Sede pfa
ta. alias enī dare nō poſſet. ad hoc facit. j. de prebē. ſup eo.
et. c. non pōt. ⁊ c. cum ſingula. hoc tenet h. de elec. dudum.
ij. h. brix. lxx. di. ſanctorꝫ. jnnoc. ſ. d ꝑben. de multa. oſt. aūt
dixit ꝗ in diſpenſatione que habet fieri ꝑpter neceſſitatem
vel vtilitatem eccl'e eandem pōtatem hn̄t epi poſt decre. de
multa. quam pmo habebant p pdictum. c. ſanctorꝫ. ſ illaz
que habet fieri ob ꝓrogatiuaz pſone facit ſolus ꝑpa. ⁊ ſic
intelligit ipſe pe. de ſamp. ⁊ ab. dictam decre. de multa. in fi.
ſ primā ſeruat curia ⁊ hoc in pdictis iuribꝰ. et. xxv. q. ij. ſi
quis iam tranſlatus. c. ¶ Quo ex talis diſpēſacōis virtute

prima duo que habuerit ſolum retinere poterit. vt. j. de p̄ben. non pōt. ij. li. ſ. ¶ Curam. i. curato eñ et ſimplici bene diſpenſant epi ſm omnes. vt no. in decre. dudū. ij. de elec. g. ¶ Momenti. nota lrās ſurreptidas ipſo iure nō valere. de hoc dic vt no. s. de li. p. ad audienciam. ij.

Altricacōis. bigam⁹ nudatus eſt omni priuilegio clericali et aſtricus ſeculari foro. nec valet ɔſuetudo in ɔ̄trarium. et ꝓhibetur ſb anathemate ne tonſuraꝫ deferat. i. ¶ Altricacōis. hoc ideo dicit. ꝙ olim ſup hoc erant opiniones. dicebat hu. ꝙ bigamus gaudebat priuilegio clericali et canoīs ꝙ tenebatur portare tonſurā. s. ō vi. et ho. cle. i. clericus ſi tonſura. ⁊ erat de fo. ec. ar. lxxxj. di. dicdum. et ad mīores ordies aſcendere poterat. xxxiij. di. ſi quis viduam. ij. in fi. a ɔtrario ſenſu. et. c. lector. jo. et alij ɔtra per. c. lxxxiij. di. quiſquis. et ibi h̄ altricatio. vbi dicitur quiſqs clericus viduam aut ſcdam vxorem duxerit omni eccl'aſtice dignitatis priuilegio mox denudetur lapcati ſibi tm̄ cōione ɔceſſa. ⁊ p illud. denudatur. videbatur nō eſſe priuatus ſꝫ priuandus pñs ḡ ɔſtitutio declarat hoc ſi. C. ar. tute. l. veteris. C. de poſtu. here. inſti. l. qō certatum. C. de ſurē. apud antiquos. ḱ. ¶ Bigamos. vere vel interpretatiue. vt quia duas vxores habuit vel cū vidua vel corrupta ɔtraxit. s. e. de bigamis. xxvj. di. deinde. ⁊ hoc verū eſt de hijs bigamis qui ſic in minoribꝫ ordinibꝫ ɔtraxerūt ſecus ſi in ſacris. s. e. nup. ⁊. c. a nobis. l. ¶ Omni priulegio qō multiplex eſt. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. s. de fo. ɔpe. c. ij. et hoc quo ad pſonam. jtem ꝙ nō vexentur aliquibꝫ vexacōibus in perſona vel rebus. C. de epi. et cleri. l. i. et. ij. ⁊. l. generali. et. s. de vi. et ho. cleri. c. vlt. et ideo dicitur omni priulegio ⁊ ɔprehendit etiam priulegium fori et h̄ ſequitur. m. ¶ Addictos. i. aſtrictos. C. de ep̄. audi. l. addictos. n. ¶ Conſuetudine que erat in quibuſdam locis francie non ḡ valet ɔſuetudo in hoc caſu ſicut nec in illis. s. de ɔſue. c. i. et. ij. s. de elec. ꝙ ſepe. de qua dic vt. viij. di. fruſtra. ō ɔſue. ē. vl. q. ¶ Anathemate. in terminatio eſt non canon late ſnīe qō ꝓbatur. de iure pa. relatum. de quo dic vt. s. de ſagit. c. vno. de ſimo. ſicut tuis. ⁊ per jo. lxiij. di. ſalonitane.

fuiſſet expreſſū eidem in pluralitate beneficiorum hmōi diſpenſare veluti p ſurrepcōnem obtenta nullius penitus eſt momenti. ¶ Greḡ. x. in ɔſilio gelugd.

De bigamis

Altricacōis antique dubiū pñtis declaracōis oraculo decidentes bigamos omni priuilegio clericali declaramus eſſe nudatos ⁊ cohercioni fori ſecularis addictos cōſuetudine ɔtraria non obſtante. ipis qꝫ ſub anathemate ꝓhibemus deferre tonſuram vel habitū clericalē. ¶ Innoc. iiij.

De officio vicarij

Romana eccleſia ⁊ infra. cū Remeñ. archieps in officialem aliaius ſuffraganei ſui

q. ¶ Racionabili cauſa. aliter nō debet ferri excōmunicacōis ſnīa. j. de ſen. ex. cum medicinalis. ⁊ potuit eſſe racionabilis cauſa cum officialis epi peccat in hijs que ſūt iuriſdictiōis quia idez eſt ɔſiſtorium epi et ſui officialis. tūc archiepi eos ſicut epōs punire poſſunt. j. de ap. romana. i. li. ſi vero officialis epi aliqd poſſideret vel faceret vt priuatus tūc archieps eum plus punire nō poſſet niſi ſicut alios ſubditos epōrum in caſibus no. s. de offi. ord. paſtoralis. ⁊ h̄ ꝓbatur. j. de fo. ɔpe. romana. ḡ. ij. ⁊ vlti. a. ¶ Ipſius. officialis. vel officialatus. nec putes ꝙ officialis aliū officialem generalem dare poſſit. ad hoc. s. e. clericos. licꝫ ſpālem cām delegare poſſit. ⁊ eciā plures ff. de iud. l. cum pretor. poſito tñ ꝙ officialem generalem dederit ſicut interdum fit de facto ille tamē excōmunicatus nō eſt vt hic dicit. vel h̄ non dicitur ꝙ ipſe officialis officialem dederit ſꝫ ep̄s alium officialem dedit excōmunicato p̄mo queritur an excōmunicat⁹ ſit ſecundus ⁊ videbat ꝙ ſic cum lata eſſꝫ ſnīa in officialē. Ad hoc rñdet. Queri ſolet quid ſi quis delegauit cauſaꝫ poſtea excōmunicatur nūquid expirauerit delegati pōtas. de hoc recurre. s. de offi. del. licet. ⁊ ꝙ non expiret. bene facit. j. ti. pxi. ſi is cui. ſi vero ep̄s eſt excōmunicatus nec ipſe nec ipſius officialis cum eoꝝ idem ſit ɔſiſtorium de cauſis ɔgnoſcent quid ergo tūc ſiet adeatur ꝑpa vt ꝓuideat. s. e. j. de ſupp. negli. p̄. c. i. b. ¶ Propter. h̄ ſcꝫ ꝙ gerunt vices officialis ex ɔmiſſione epi vel ipſius officialis facta ante excōmunicationē vel dic vt. s. e. ¶ Ob id. ſcꝫ ꝙ gerunt vices eius. d. ¶ Crimine. ꝙ tunc eadem ſnīa ſunt ligati. s. de ſen. ex. ſi ɔcubine. e. ¶ Qu. ita ɔſtrue qui ſcꝫ officialis nō arcatur diſtrictione cenſure eccl'aſtice et p eo ꝙ ſuū ⁊ cetera ḡ ſi ideo eſſent excōmunicati tūc ſucceſſores eadem ſnīa ligarentur. pone in terminis excōmunicauerat archieps ep̄m monuerat officialem ꝙ de cauſis nō ɔgnoſceret qui nō deſinebat excōmunicauit eum ſucceſſor participauit in crimine damnato vnde ligatus eſt. alia lrā eſt in plurali exercent et arcantur quaſi dicat eo ꝙ vices gerentes exercent officialis officium nō ligantur ſnīa. f. ¶ Ipſi. ſcꝫ vicarij officialium g. ¶ Vices. officialis ſaltem nūc excōmunicati. h. ¶ Cum. alias eñ. alias taliter et dicitaliter. id eſt etiam ꝓpter aliam cām nō ꝓpter officialitatem. i. ¶ Tanti. ḡ ſi ab epō ſecus ꝙ excōmunicato officiali ſi ep̄s alij ɔmittat tenet ɔmiſſio vt ſuperius dixi. k. ¶ Recipiunt. de facto ꝙ de iure ille iuriſdictionem demādare non pōt qui excōmunicatus eſt. xxiiij. q. i. audiuimus de re iud. ad ꝓbandum. l. ¶ Rigorem. nō eſt